

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGTELENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán külfel:
Égész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hóra 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Alap szellemi részét illető minden köz-
lemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca
1702. sz.) bízományra küldendő.

Előfizetési helyben:
Telegi K. Lajos könyvkereskedésében,
és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca
1702. sz. alatt.)

Hirdetési díj:
Négy hasábolos petit sorúrté 95 kr. Nagyobb
terjedelmű s többszori hirdetések alku-
szert jutányos áron vételesek fel. Helyg-
díj minden külön bejelölésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
újlapsárgy 50 kr.

Nyitási költségek minden petit sorú
50 krajczár.

Hirdetéseket fölveletnek a szerkesztőség-
ben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca
1702. sz. a.)

Köziratok nem adatként visza.

Hentzi a képviselőházban.

A szószező, esküszéző és hazáruuló Hentzinek, midőn Pestet minden ok nélküli bombáztatni kezdte s néket és gyermekeket lövetti, megüzenté a magyar fővezér, hogy a vár bevétele esetén fel fogja akasztatni. Ezen ígértelet azonban nem váltotta be, mert Hentzi megsebesülve esett a honvédek kezébe s a magyar lovagiasság nem engedte meg azt, hogy a halálosan sebesült ellenségben a megérdemelt halálos ítéletet végrehajtsák. (Ellenkezöleg jártak el az osztrákok, kik gróf Batthyányi Lajost annak daczára, hogy törrel halálosan megsebezte magát, mégis fíbe-lötték!)

Hentzi, ki halála perczéig mindig rettegett attól, hogy a felbőszült magyarok a romná lött vár valamelyik hástájára fíhuzzák diadalmi jelvény gyanánt, meg se álmódhatta azt, hogy ő érte még valamikor elkeseredett politikai küzdelmek folyjanak. Azt még kevésbé álmódhatta, hogy ugyanazok, kik őt halálra sebeztek, még valamikor koszorút tegyenek emlékére, sőt még azt sem remélhette, hogy Budavára físterén az ő emlékt vas-szobor hirdesse.

Hentzivel nincs az osztráknak mit dicsekedni, nekünk pedig nincs okunk arra, hogy a Hentzi emléket megkoszoruzzuk s miatta ádá politikai harczokat vívjunk. Ki ne érezne annak a felszeg voltát, hogy a magyar nemzet egymás ellen küzd — egy ellenség miatt?!

A Hentzi-kérdést csak úgy lehet megoldani, ha eltávolítják a Hentzi-szobrot Budavárából. Ha nem viszik el szép szerével, előbb-utóbb ledönti azt a nemzet haragja — hiába támogatják Szapáry és Ivánka!

A képviselőház tegnap kezdte meg a honvéd- és Hentzi-szobor ünnepélyére szóló program és meghívás tárgyalását s a vita csakhamar szenvedélyessé vált.

Eöt v ö s Károly beszéde, melylyel a vitát megkezdte, remek és nagy hatású volt. Remek volt tartalma s érvelése, és nagy hatású volt komolysága és nyugalma által. E beszéd

mementó volt, s nagy baj lesz, ha a kormány nem figyelmeztet reá.

Eöt v ö s Károly beszéde elején a kormánypartú sajtó czikkeire utal, melyek a függpart agitációját a legméltatlanabbul és legigazságtalanabbul módon ítélik meg. E czikkek alkalmasak arra, hogy a szenvedélyeket feliggassák, de ő beszédében kerülni fog mindent, a mi igazthat s ha fájalmasabb huokat fog érinteni, az a kérdés természetéből folyik. A kérdést pedig nem a függetlenségi párt hozta napirendre. Röviden ismerteti ezután a tényállást.

Az ünnepély programjának két lényeges pontja az, hogy a közös hadsereg koszorút helyez a honvédszoborra, a honvédek megbízottjai pedig megkoszorúzzák a Hentzi-szobrot. — (Kialtások: „Gyalogzat!“) Birálva a szoborbizottság elnökeinek körlevélét, megjegyzi, hogy e levél azon állítása, hogy minden katona annál inkább becsüli ellenfelet, minél vitézebben harczolt azzal — jelen alkalmazásában nem helyes. Ki kell jelentenie, hogy a mai közös hadsereg egyáltalán nem azonosítja az 1848—49-iki hadsereggel. (Élénk helyeslés.) Az a hadsereg a mienkét nem ismerte el hadseregnek, az velünk szemben a bajtársi kötelezettségek legcsekélyebb részét sem teljesítette s így azzal a hadsereggel szemben mi semifele elismeréssel sem tartozunk. (Zajos helyeslés.)

A Hentzi-fele hadsereget a mienkkel egy sorba állítani nem lehet s a körlevélnek erre vonatkozó része nem egyéb, mint a történelem meghamisítása. Hivatkozik az 1861-iki országgyűlési feliratra, mely világosan kimondja, hogy az 1848—49-iki osztrák hadsereg s annak vezérei bűnnek tekintették a szabadság szertetését s a szabadsággért való harczot. Bűn volt nekik a nemzetiséghez való ragaszkodás, bűn a legtisztább hazafiság.

Ezt mondta róluk Deák Ferenc s az országgyűlés. Mar pedig, a kirköl íly tekintélyek így nyilatkoztak, azoknak eljárását a mi honvédek szemlével egy sorba helyezni istenkáromlás nélküli nem lehet. (Zajos tetszés és taps a szélső balon.)

Elesen kárhoztatja ezután, hogy a szoborbizottság a honvéd-egyleteket a Hentzi-szobor megkoszoruzásának fölemlítése nélkül hívja meg az ünnepélyre, sőt ez az okt. 6-án,

tehát az aradi gyásznap és az újépületi vérengzéseik évfordulója napján kelt körlevél még azt is mondja, hogy: „bajtársak, büszkén jöhetnek ez ünnepélyre, mert itt a győző és legyőzött megbékülten fognak kezett.“

Nem tudja megérteni, hogy mit ért a szabadelvű sajtó alatt, hogy a program két pontjával végleges kiengesztelődés jön létre a nemzet és korona között. Hát az 1867-iki kiengesztelődés nem volt végleges? A nemzet egyetlen egyszer sem szegte meg a korona iránti lojalitást s a koronát ha nem is helyezte a maga jogai és alkotmányai fölé, de mint szerződő félle szemben őszinte és lojális volt mindig. Nem vétettünk semmit, nem mulasztottunk el egyetlen kötelességet sem a koronával szemben, hát kiengesztelésre mégis szükség van? Ő sok mindent feláldozna azért, hogy a hadsereg és a nemzet között teljes és végleges harmonia jöjjön létre. De hát mi állja ennek útját? Csak az, hogy a Hentzi-szobor nincs megkoszoruzva? (Taps és éljenzés.)

Ha a Hentzi-szobor meg lesz koszoruzva, akkor a magyar nyelvet respektálni fogják a közös hadseregben? Lesz magyar katonai akadémia, el fogják ismerni a magyar jelvényeket? Mig a közöshadseregben a létező bajok és sérelmek orvosolva nem lesznek, addig végleges barátság a nemzet és hadsereg között nem is lehet. (Élénk tetszés.)

A hadsereg mai közös jellegében is a törvényhozásnak egyik szubordinátusa, a nemzetnek egyszerű alkalmazottja s ha a honvéd-szobrot megkoszoruzza, csak kötelességet teljesít. A kötelesség teljesítését pedig árhoz szabni nem lehet s ha árát várják, akkor ne appellálnak a nemzet lovagiasságára. Nem a lovagiasság kérdése ez, hanem megalkuvás, szejződés a hadsereggel és hunyászkodás. (Zajos tetszés és taps.) Nincs arra példa a világtörténelemben, hogy egy nemzet megkoszoruzott volna olyan ellenséget, ki gőgös győzőként ült a nyakára.

Gr. Károlyi Gábor: Szapáry lesz az első a világtörténelemben.

Eöt v ö s Károly ezután fejtegeti, hogy azon a helyen, hol a Hentzi-szobor áll, nagy történelmi elődeinknek szobrait kellene létünk s a helyett, hogy erre intézkedés történnék.

most azt kívánják, hogy a honvédek saját kezeikkel koszorúzzák meg a Hentzi-szobrot. Ily doglra egyes embert kényszeríteni nem lehet s egy nemzet jóváhagyását hozzá megszerezni képtelenség. Csak kényszeríteni lehet rá előregedetett honvédeinket. Hát miért nem hagyják e szegény öreg honvédek, kik ugy sem élnek már soka, nyugodtan meghalni, mint becsületes embereket? (Nagy tetszés.) Ha kiengesztelődést akarunk, a minek szükségét nem látja, akkor az őszinteség a korona iránt az első s akkor mondják meg a koronának, hogy a nemzet íly szegényajton át nem mehet. E szempontból a következő határozati javaslatot teszi be:

Határozati javaslat.

A budai honvéd-szoborbizottság meghívására határozatilag mondja ki a képviselőház:

1. Helyeslő tudomásul veszi, hogy a közös hadsereg a budavári honvédszobor elé díszben kivonul s a szoborra koszorút helyez, minthogy ezzel hazánk iránti kötelességet teljesíti.

2. Helyteleníti s a nemzeti önzert sulyos megsértésének tartja azt a tervet, mely szerint az 1848—49-diki honvédek nevében a budai Hentzi-szobor megkoszoruztatnék. (Élénk helyeslés a szélsőbalon) s minthogy erre az 1848—49 diki honvédek senkit illetékesen föl nem hatalmaztak: elvárja a kormánytól, hogy minden eszközzel, mely hatalmában áll, a terv foganatosítását meggátolja. (Élénk helyeslés és meg-megújító éljenzés.) Eöt v ö s Károly, Olay Lajos, Endrey Gyula, Visontai Soma, Helfy Ignác, Illyés Baliut, Szemere Huba, Tompa Antal, Fornszek Sándor, Pogrányi József, Madarász Imre, Szalay Károly, Horváth Ádám, Noszlophy Gyula, Pázmány Dénes, Vikár József, Vörös János, Nanasy Ödön, Lukács Gyula, Hentaller Lajos, Karolyi Gábor gr., Zichy Herman gr., Kováts József, Kun Miklós, Babó Emil, Csávozszy Lajos, Konkoly Thege József. (Hosszantartó taps és éljenzés.)

Gróf Szapáry Gyula miniszterelnök hosszabb beszédben kelt védelmére a Hentzi-szobor megkoszoruzásának. Egyetlen olyan érve nem volt a miniszterelnöknek, — melyet fent tudni tartani, ha aztalaposan bonczolni kezdenék. A kormány állása csak ab-

A „DEBRECZENI“ TÁRCZAJA.

TÉVESZTETT UTAK.

Beszélyke.
Írta: Szathmáry Zoltán.

A fürdő közönség ott nyüzsgött, mozgott a zene pavillon körül.

A cigányok éppen valami divatos keringőt játszottak, melynek akkordjai ahrandos fiatal leány-szivekbe annyira behelgelik magukat, hogy alig tudnak erőt venni a röpke hangulatokon s labacskaikkal skaratlanul mármár követik a tánczütemeket.

A hársfasor setányon egy padon ül Londvay Bella. Távolabb a cingár nevelő bibelődött a gyerekekkel.

Kalás Béla ott áll a lány előtt, ezüst gombos seta-pálczájával hadonázva, magyaráz annak valamit.

Tudatja az úgy van, Gyalokait ismerni kell. A hadnagy elzei kissé erősek voltak. Ugy tündetni fel valamit, melyből mindenki azt gondolhatná, hogy Gyalokay nem szokott valót mondani. Az nem megy úgy.

A lány szemében fölsillant az opálszinű ragyogás a hadnagy említésére. De csak egy másodpercire. Azután megint olyan semmitmondóan babsábrát himzett kendőjével.

Ugy adta, mintha nagyon érdekelné az a fantasztikus, himzett pillés apróság s ügyet se vetve az ifju kifakadásaira; de a szívet úgy érezte, hogy nagyon erősen szorítja a selyem füzöt.

— S ha a hadnagy meggyőződésből, igazat szólott, — kezdte később, de észrelehetett venni a hangon, hogy maga sem hiszi azt, a mit mond.

— A hadnagy — racsosolta az ifju — a világba beszélt. Azután erősen ittas volt. Na hát, köszönje egvenruhájának, mely megmentette egy arczui ütéstől, Gyalokay düzzéről.

A leány felugrott a padról. Düzzadt ajkát felbigyesztette, a szemé alá, ajka köré rúnczok futottak. Az egész arcz olyan megvetést fejezett ki, mikor mondta.

— Gyalokay?!

Azután kacagott, hogy végig kilátszottak vakító fehér fogsurai s kezdte minden átmenet nélkül azzal mulattatni Kalás Bélát, hogy milyen nagyon érdekés valami az, hogy itt a fürdőn nagyon kevesen keringenek balra a valczerben.

Kalás Bélát ez nagyon érdekelhetette, mert ő maga sem szokta a valczert balra keringve tánczolni.

II.

Este lenn a tónál találkozott Gyalokay Londvay Bellával.

Az ifju odatámaszkodott a kikötő fához s elbámulva a sikkamló szandolinokon.

Szép ember volt nagyon. Magas, széles vállu. Egyszínkék szemei általánosán ismertek voltak a fürdőző közönség előtt. Vele álmódott azokkal sok szép asszony, leány.

Hanem a komoly, tudományosan képzett fiatal ember az utóbbi időben inkább csak a férfi társaságokat látogatta.

Azelőtt sokat látták Londvay Bellával. Egyet-mást beszéltek is róluk. De csak minden anyiban marad. Ugy mondták, hogy az ifju nagyon szerethette a lányt.

Londvay Bella ott jött el előtte.

Észre vették egymást. Az ifjunak oda futott a vér a szíve tájekára. De azért elfordította a fejét.

Ez a lány nagyon frivolul viselte magát

irányában — gondolta. Játsszani akart vele. Tulhajtott kaczeráságában azt gondolta, hogy az uja körül csavarhatja. Hát úgy is jó! Megmutatja, hogy ő nem játékszer.

A lány merően rászegszte tekintetét. Várta, hogy megszólítsa. De nem mozdult, pedig érezte fölésapódni lelkeben azt a lángot, mely égetett ugyan, de jóleső gyönyört okozott szívének.

Londvay Bella felrehozta ajkát, a dacz pirja kiült arczára.

Tudta, hogy csak egy szót vár az az ember s azzal az egy szóval talán kereszket huz a holdnap párbajra. Csak egy szó, egy kaczer tekintet s a vorös hadnagy megmenekül a kellemetlenségtől?!

Ősszerezzent arra a gondolatra, mikor a hadnagy észébe jutott. Ha holdnap...?

Mar-mér a nevén akarta szólítani az ifjut, azután mégis mást gondolt.

— Eh! — Vegig merie lenéző tekintetével Gyalokait s nem adta meg azt az egy szót, azt az egy kaczer tekintetét.

III.

Hanem este, mikor az ágyban nem találta helyét a düzzadó, csipkés párnák között, akkor már megbánta tettét.

Ugy érezte, hogy nagyon fuladt a levegő szobájában. Pedig az ablakok tárva-nyitva voltak. A levegő televolt virággillattal, azonnal, telítve volt jóleső lángmeleggel.

A leány szíven kétségbeesés vett erőt a magányban. Tufeszített fantázija rémképeket rajzolt eléje. Beteges képzelődésben veszélyben forogni látta hadnagyát.

Csüggtatta a szívet; hiába.

Azután egy örült gondolata támadt. Egy futó eszme, melytől kipirult az arca is.

Hanem azért föloltözködött.

IV.

Ott fetrengett a leány a férfi lábá előtt. Oda omlott gömbölyű szép természetével a férfi lábá elé, átkulesolva hófehér karjával térdét. Összetett kezekkel rimánkodik Gyalokay előtt.

Észbontó fájdalom fogja el az ifju szívet. Ez a leány, aki most itt van közvetlen közelemben, aki megvetésével üldözte, aki úgy játszott a szívével, mint a rohanó szél-vihar a gyöngö nádszállal; ez a leány most éjnek idején lealacsonyítja magát. kísérlet nélkül belópózik egy férfi szobájába. Egy férfi szobájába, ki eméztöz tüzzel, oithatalan lánggal szereti s kér, könyörög, rimánkodik hozzá — m a s e r t.

Oda kap fejéhez. Agyában egymást kergetik az örületes gondolatok. érzi, hogy szédül, hogy ereje, minden férfiasága megtörik.

De mégis erőt vesz magán, fölkarolja a nót terdelplő helyzetéből, kibomlott hajfírtjeit hátra simítja.

Megigér neki mindent, csüggtatja, mint édes anya, be'eg gyermekét.

A hold oda vetette fényét a park lépcsőjére. Egész tisztán kilehet venni, a mint lépcsőről lépcsőre segiti a megtört szívi ifju, az izgatottságtól ellankadni, összeesni látszó leányt.

V.

Hanem azért a lovagiasság szabályai nem türnek kivételt.

Harmadnap megtörtént a párbaj. — Gyalokayt kitörölték a fürdő vendégek sorából.

VI.

Mikor meghallotta a kardcsörömpölést, oda futott az ablakhoz.

A verecs, pufók képü hadnagy minden

ban nyer támaszt, hogy mindenki oda képze-
li a királyt. S valóban végzetes lenne, ha a
burkolt szavak és burkolt célzások a vita fo-
lyamán eljutnának oda, hogy azokon a masz-
kot nem lehetne tovább fentartani.

Gróf Apponyi Albert tagadja,
hogy az ünnepélynek azon formája, melyhez
a kormány beleegyezését adta, alkalmas leg-
nyán arra, hogy az érzelmeknek ezen harmó-
niáját biztosítsa, vagy csak megközelítse is,
sőt attól fél, hogy az ünnepély ezen formájá-
hoz való ragaszkodás ezen kívánatos céltől
minket távolabb vezet, mint kívánók. Saját
és elvtársai nevében a következő közvetítő in-
dítványt nyújtja be.

Indítvány.

Küldjön ki a ház 25 tagu bizottságot
a budavári honvédszobor-leleplezés részletei-
nek és azon módzatoknak megállapítása vé-
gett, melyek közt a ház ezen ünnepélyben
részt vesz. Beadja: Apponyi Albert, Beöthy
Ákos, Horváth Gyula, Bottlik Lajos, Helley Jó-
zsef, Bolgár Ferencz, Esterházy Mihály, Szent-
iványi Árpád, Saghly Gyula, Dézsy Zoltán, gr.
Bethlen Bálint, Kullmann Jenő, Ernusz Kele-
men, Nagy István, Fernbach József, Frey Fe-
rencz, dr. Drakulics Pál, Purgly János, Bernáth
Béla, Gulner Gyula, Bánó József, Ugron
Zoltán, Kovács Albert, báró Aczél Peter, Ab-
rányfi Kornél, Hodossy Imre, Horánszky Nán-
dor. (Élénk helyeslés balfelől.)

Vadnai Károly legelőbb is tiltakozik
Eötvösnek ama nyilatkozata ellen, hogy az
agg honvédek agylágyuaknak mondta. —
Szólok tagja a szobor-bizottságnak s ezért tart-
ja illetékesnek magát arra, hogy rövid szó-
val megvilágosítsa a helyzetet. Ez a leleplezési
ünnepély olyan alkalom, a melyet meg kell
ragadni. Meg azért, hogy a régi honvédek és
a közöshadsereg, baráti kezet nyújtsanak egy-
másnak. Negyvennégy év óta várunk ez al-
kalomra. — Nem olyan agylágyu emberek azok
az öreg honvédek, hogy minden utasításra
megindulnának. A kárhözhatott pont az, hogy
rég honvéd nem koszoruzhatja meg ellensége
szobrát. Elitélne ő ezt maga is, ha csak
egyoldalú cselekedetről volna szó.

Azt a szobrot nem tartja a honvédszobor-
bizottság egyedül Hentzi emlékének, hanem a
Buda védelmében elesett katonák szobrának.
Hogy lehet kiengesztelődésről beszélni, ha az
egyik fél gyűlöletet hirdet, míg a másik hirdeti
a kiengesztelést. Mikor a custozzai osztrák hő-
söknek emléket emeltek, az olasz katonaság
megjelent, tisztelgett és koszorut helyezett az
emlékre, pedig az olaszok és osztrákok közt
vadul lángolt a gyűlölet tüze. Mert ez nem a
hazafiság kérdése, hanem a bajtársi lovagiasá-
ga. —

érdek nélkül tekintett fel a leányhoz s oda
emelte hanyagul két ujját sikkajához.

Londvay Bella arca olyan piros lett,
mint a rák.

Duzzadó keble úgy lihegett, hogy hátrány
szinü, pihés la-fancz rózsája kiszabadul a tü-
zés alól s oda hullott az ablak elé, a köve-
zetre.

— Ah! — kiáltott fel a leány s nagyot
csillant mandula formájú szeme.

A hadnagy ép hogy rá nem taposott a
rózsára, de nem vette észre. A rövid felkiáltá-
st sem hallotta.

Elvágatott a tulsó oldalra s rövid idő
mulva eltűnt ablakja a vendéglő ajtajában.

Londvay Bella pedig csak nézett utána
merőn, karmpiros, nedves ajkait harap-
dalva.

A királyi tanácsos leánya.

— Társadalmi regény. —

Írta: V. Gaál Karolina.

(Folytatás.)

Olyan körülmények forognak fenn, mely-
ekben teljesen hiheti, hogy az árva maradt...
Atyja visszatéréséről ne ábrándozzék, még
kevésbé a közeli hozzá utazásról... Legyen
erős, bízzék bennem, ki ez idő szerint önnek
leghibebb és legmegbízhatóbb barátja vagyok
de nem udvarlója, Szeréna, sem imádója!...
Ha ön maga ajánlaná nekem kezét, visszautasít-
nám. Az ég őrizzen minden férfit ily neve-
lésű, ily kitörő szenvedélyes és kevély leány-
kától... Ki azonfölül csak 17 éves. Gyermekek
feje telve hű önhittséggel, képzéssel, és
nem látja be, hogy egy balsorstól üldözöbe
vett leánynak meg kell becsülni a jóléti bará-
tátokat, mint én és anyám akarunk lenni
önnek.

— Bizonyítsa be atyám hátrahagyott le-
vele által, hogy önnek kezére kívánt hagyni.
Olvasni akarom azt.

— Fajdalom, még meg nem mutathatom

Gróf Károlyi Gábor: Magának is
szobrot állítsunk?

Vadnai Károly: Nem kívánom, de ha
állítanak, akkor különben kívánok, mint ezek
a közbeköltési szobrok.

Gróf Károlyi Gábor: De csokoládéból.
Vadnai Károly: A szoborbizottság
tekintetbe vette, hogy kik pihennek az emlék-
oszlop alatt...

Gróf Károlyi Gábor: Nem pihen ott
senki, alagut van alatta. (Nagy derűség.)

Vadnai Károly: Ez csak allegorikus
kép akart lenni. (Derűség.) Ismétli, hogy
amaz emlékoszlop alatt honvédeink golyóitól
elesett vitézek pihennek s ha a legyőzöttnek
nehezebb esnek a kiengesztelődés, de a győző
hajlandó lehet rá. Azokról az öreg honvédek-
ről méltatlanság föltenni, hogy meg akarunk
gyalázni a nemzeti kegyelet és szakítani akar-
nának a multtal, mely az ő személyes multjuk
is. A vádakat mindnyájuk nevében visszautasít-
ja s a miniszterelnök javaslatát elfogadja.
(Tetszés jobbfelől.)

A vitát folytatják.

Szapary nyilatkozata. Budapest,
okt. 17. A szabadelvű párt mai értekezletén új-
ból foglalkoztak a honvédek leleplezési ün-
nepének programjával. Szapary Gyula gr.
a pártklub előtt kijelentette: »Nagyon helyes-
lem a szobor-bizottság tervét, mely eljátsza
a mult eseményeinek. Ha a közös hadsereg el-
megy tisztelni a honvédek emlékére: méltányos-
nak tartom, hogy a honvédek viszonzásképp
megkoszorúzzák a Hentzi-szobrot. Továbbá
kijelentette a miniszterelnök, hogy a Hentzi-
szobor megkoszorúzását tervet nem hajlandó
eljelelni, csak azért, mert az némelyek tetsze-
sével nem találkozik. A miniszterelnök nyilatko-
zata értelmében a szabadelvű párt tehát a szobor-
bizottság által megállapított programm mel-
lett foglal határozott állást.

Kossuth — Hentziről.

A »Budapesti Hírlap«, mely — úgy
látszik — maga is szegényli azon eljárást,
melyet a Hentzi szobránál megkoszorúzására
ügyében követett, megbizta turini rendes leve-
lezőjét, hogy kérje ki Kossuth véleményét ezen
ügyben.

Kossuth a kérdésközlésre következő-
leg válaszolt:

»Mindig olybá vettem a Hentzi-
szobrot, mint egy inzultust a magyar
nemzet ellen. Csodálom, hogy még áll
ez az emlék s nem döntötték le. De ha
áll is, azon meg kell lenni a botrán-
kozva, ha a honvédek koszorut
tennének rája. Koszorut an-
nak, ki minden ok nélkül bombáztatta
Pest városát!

Hentzi katonai viselkedését, ki az

azt a levelet, de létezik egy olyan, s ha eljön
ideje, meg fogom mutatni. Most pedig feltétlen
bizalmat kérem, és — szelidségre figyelmeztet-
tem, edes jó anyám egészsége, nyugalma szent
előttem. Nyolcz nap mulva nagysád, ha itt nem
akar maradni, viszem a hová kívánja, bár nem
szívesen, mert atyja határozott kívánata szer-
int, míg férhez nem megy, én vagyok gyam-
jával kinevezve.

— Hát oly sokáig nem láthatnám atyá-
mat?

— Nem, ő róla legjobb nem gondolkozni,
Szeréna nagysád. Az emberi szív és jellem
némelyeknél talány maradt s megfetésén ipar-
kodni örületre vezethetne... Kérem, legalább
egy pohár friss tej nem fog ártani...

— Oh nem! — Engedjenek sirnom és
elrejtőzöm, ha egyáltalában el lehetne itt rej-
tőzködnem.

— Szerencsére azt nem teheti nagysád
az éjet e mellék kis szobában töltendő, mely
az öné lesz. Anyám itt balra fog aludni az ő
hálojában s a falon át hallani fogják egymás
sohajtását... Ez a mi salonunk s mellette
az ebédlő és az én lakosztályom. Nappal csak-
nem minden ajó nyitva és tárva, ez nálunk
egy szokás... Es ön alkalmazkodó, gyöngéd
leánya fog tudni lenni öreg anyámhoz, míg
más jobban kedve szerint való helyre vihe-
tem.

— Ó az ebédlőbe ment, de nyitva hagyta
ajtáját és hallotta, hogy vacsoráltak!...

— Ók enim és társalogni tudtak!... Bár
szavukat nem értettem.

— En nem mozdultam. Megdermedve bá-
multam a kicsi szoba felé — hol jelenleg
naplómot írom...

— Félóra mulva csend lett. Az ügyvéd jó
éjt kívánt nekem a küszöbről s távozott.

— Egy nőcseléd, kinek már tudom nevét,
az iperkodó parasztlány, Sári, lábujjhegyen
bejött, gyertyával bement a kicsi szobába,
hova a bőröndöket bevitték volt.

— Ott megvetett egy szép, tiszta hófehér
ágyat számomra.

osztrák szolgálatban teljesítette kötelessé-
gét, az uralkodó által tett koncesszióért
nem szabad össetévesztien azzal, a mit
a magyar honvédek tettek.

Ismételem, nem szabad elfeledni, hogy
Hentzi a legnagyobb mértékben bűnös
volt Pest kegyetlen bombázásában. Hentzi
a magyarokkal ugyanugy járt el, mint
Radetzky az olaszokkal. S az olaszok,
mikor Radetzky meghalt Milanóban, tar-
tózkodtak minden tisztességadástól, akár-
hogyan erőlködött is az osztrák kormány.
— November 2-án az osztrákok tehetik,
a mit akarnak, de a magyaroknak
kötelességük tőlük maradni.

Kossuth ezután fölemeltette az ő ta-
lálkozását Hentzivel. Térdre borulva aján-
lotta fel neki szolgálatait Hentzi, hogy
Kossuth megmentse családját. Kapott is
ezután Hentzi bizalmas természetű meg-
bizásokat, de elpartolt és visszatért az
osztrák szolgálatba.

A »Debreczeni Ellenőr« tegnapi
számában »nyílt lázadásra felhívó s a politikai
fanatizmus teljes dühével írott cikknek« mon-
dja lapunk hétfői vezércikkét, kinek írója »po-
litikai ellenség«, a kivel »csak késig menő
harcba lehet menni.« Fajdalom, természetes
dolognak kell tartanunk s így meg sem ütköz-
hetünk rajta, hogy kormányparti lapársunk, a
Hentzi szobrárt megkoszorúzó miniszterek meg-
támadásában velünk egyet nem érthet és álta-
lunk soha kétségbe nem vont hazafias érzelmei-
nek legfeljebb csak azzal adhat a sorok között
kifejezést, hogy »fatalisnak« nevezni ő is
a nemzet verét igazolomban tartó »koszoru-
kérés.« Ime t. lapársunk ez ketőnk között
a különbség, hogy mi a magyarul mondtuk
meg az igazat. Hogy az igazság egyaszos kér-
desben az, a mit t. lapársunk, »nyílt lázadás-
nak« nevez, annak csak az a becsületes
politika az oka, melynek sajnos »jobb sorsra
érdemes« védelmezői is akadnak. Bizony nem
gazemberezzük mi le soha sem azokat, a kik
velünk ellenkező nézetet »mernek lenni.« Erre
a mi — már is teljes büntetőjogi szabotossággal
minősített — hétfői cikkünk írójával szemben
bajosan tudna bárki is csak egyetlen esetet föl-
hozni. De viszont teljes lehetetlenség az is, hogy
a világ összes nemzetének történetéből hoz-
hatna fel t. lapársunk a magyar miniszter-
elnök által erőszakolt »kiengesztelődéshez«
hasonló merényletet. — És ha lapársunk
örül annak, hogy lapunkban az általa kárhöz-
tolt hang nem igen szokott megszólalni, már
ön maga a legszebben indokolta azt a han-
got, melyet most »politikai fanatizmusnak« ne-
vez. Az ellenkező politikai nézetek tisztelében
— azt hisszük — helyünket mi is megálljuk.

Aztán, hogy csend lett — még jobban
sirtam... A leány vart, de nem mert
szólni.

Majd egyegyed mulva csendes léptekkel
jött az öreg Sorányiné, kiküldve a szolgálót.

Ki voltak sirva szemei.

— Szerencsém, jöjjön be kis szobájá-
ba, pihenjen le. Bizzék istenben, ki meg fogja
vigasztalni és erősíteni szívét a veletlen bal-
sors ellenében.

Rabámultam... Könyeim hulltak. Nem
tudtam hozza szólni. Nem hittem ennek sem.

— Jöjjön, kedvesem, megismertetem a
kis szerény szobával! kedves helyecske az.

Megfogta kezemet.

— Asszonyom, nem érdelek semmiféle
gyöngédséget. En eddigelé mindenkit jónak
hittem: egyszerre gyűlölök, megvetek minden-
kit... Nem emlékek, nem hiszük, csak faj-
dalmannak élek, ezt értem egyedül... Hagy-
janak magamra.

— Szívesen, gyermekem, ha úgy kívánja
De előbb csak meg kell mutatnom új otthonát
míg másik nem akad.

— Asszonyom, nem kell hinnie hogy oly
elhagyott volnék, s egyik helyről a másikra
kellene vándorolnom. Olyan helyzetet nem
akar ismerni egy királyi tanácsos egyetlen
leánya!

— Jól van, edes Szeréna! én értem az
ön lelepleztetést, az első vihar szokta letörni
a virágot, melyet senki nem óvhatott. De itt
óva lesz, gyermekem. Engedje, hogy önnek
egy anyát, azonfölül barátját helyettesítsek, a
mennyire korom és részvétem engedi.

— De hisz nem szükséges nekem az a
nagy részvét asszonyom! Atyámat értesít-
tem lapok útján is.

— Az ég óvja őnt attól! szolt ijedve
Sorányiné, — artna azzal magának, edes
gyermekem — a világtól óvakodnia kell,
mely most elfordul öntől egyelőre.

— Tölem? Tudja-e, kegyed, milyen kör-
ben élek én a fővárosban? — Barátomim

De igazán »fatalis« tévedés azt hinni, hogy a
nemzet kegyeletének e rettenetes megcsufolá-
sában tiszteletré igényt tartó, egymással ellen-
tétben álló nézetek harca folyik. Nem, itt
példátlan, szükségtelen, szolgalelkű megalkuvás,
és a kufárok elleni keserű felháborodás csa-
táznak. Es e tusában vajjon ki szolgálja a párt-
érdeket? Azok-e, kik pártjukról a nemzet meg-
alázásának helyeslését követelik, vagy azok,
kik a nemzeti becsület védelmében e világra
szóló szegény érzetében kimondják a lelkek-
ben élő igazságot, nem félve attól, hogy »le-
győzik«, hogy »késig menő harccal« fenye-
getik...?

A Budapesti Hírlap — a kormányparti
sajtónak elősmerjük, igen jó szolgálatot tett,
ezt hozza tisztába a saját lelkiismeretével, de
a példájára való hivatkozás a nemzeti becsü-
let és pártédek közötti viszonyról alkotott
gondolkodásunkon mit sem változtat. Tisz-
telt lapársunk jóindulatul sajnálkozik cik-
künk írója felett. Mi arra kérjük, tartsa fel
sajnálkozását arra az időre, a mikor a mos-
tani meggyalázás intézőiről másképen fog írni
és gondolkodni. De hisszük az Istent, hogy ez
az idő soha sem fog bekövetkezni.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt hétfőn d. u. 5 órakor értekezletet tartott, melyen az elnök és a két alelnök távollétében Hefi Ignácz elnökölt.

Hefi megnyitván az ülést, Eötvös Károly szó-
lalt fel s indítványozta, hogy a budai honvéd-
szobor leleplezése ügyében, tekintettel a Hentzi-
szobornak tervehétt megkoszorúzására, a
függetlenségi és 48-as párt részéről nyújtsanak
be határozati javaslatot a képviselőház
kötésére kedd ülésén. A benyújtandó határozati
javaslatban ki kell mondani, hogy a képviselő-
ház tudomásul veszi a budai honvédszobornak
a közös hadsereg képviselője által való meg-
koszorúzását, mert ezzel a hadsereg csak kö-
telességet teljesíti, ellenben tiltakozik az ellen,
hogy a 48—49-iki honvédek a Hentzi szobrot
megkoszorúzzák. Az indítványhoz hozzászóltak
Endrey Gyula, Visontai Soma Jr., Olay Lajos,
Várady Károly dr., Szalay Károly, Nánassy
Ödön és Horváth Géza. Szóba került ugyanis,
hogy nem volna-e célszerűbb a vitába bele-
sem vonni a honvédszobor megkoszorúzását a
hadsereg képviselője részéről s pusztán a
tiltakozásnak kifejezést adni az ellen, hogy a
honvédek megkoszorúzzák a Hentzi-szobrot.
A vita befejezése után az értekezlet egyhangu-
lag Eötvös Károly indítványát fogadta el s
együttal őt bizta meg a határozati javaslat be-
nyújtásával is a képviselőház keddi ülésén. —
Pazmándy Dénes és gróf Károlyi Gábor indít-
ványára elhatározta az értekezlet, hogy a füg-
g. és 48-as part minden rendelkezésre álló

örülnének, ha nálok lennék atyám visszaér-
keztéig...

— Nem, nem, gyermekem, itt önnek leg-
jobb. Es ha szerette atyját, tisztelni is fogja
intézkedését, hogy nálunk legyen s fiam gyam-
ja maradjon husz éves koráig...

— Szent Isten! Most tizenhét éves va-
gyok, atyám három évig nem tért vissza?

— Ki úgy távozott el, mint ő, szakított
az itteni világgal, gyermekem. De — lehet
hogy megsajnálja leányát s egyszer csak ma-
gához hívja. Oh — mert jobb is lenne az
édes gyermekem önnek, mielőtt a rossz világot
megsimerné...

— Ön jószívűen érez, asszonyom, mondam
és felkeltem... Melleje léptem, láttam hogy
könyez.

Megengedtem fogni neki a kezemet s be-
vezetett e kis szobába...

Nem láttam egyebet, mint a szép tiszta
ágyat...

Vágytam is azonnal lehajtani fejemet.
Ő megcsókolta homlokomat.

— Imádkozzék édesem, az könnyűni
fogja s közel éri majd a mindenek atyját, a
jó Istent!... Holnap egészen nyugodt lesz:
igen szép kertem van, sok benne a virág,
szedhet, amennyit akar!... Gyümölcs is van
elég. Aztán gyönyörű vidék ez itt, majd kiko-
csizunk a szőlőhegybe... Milyen kilátást
fog élvezni!... A lég jó, üdítő... Aztán
társalaghatunk is, ha akarunk.

— Nem, nem, asszonyom, ne ismerjen
senki!... Ne tudja meg, hogy a vagyonbu-
kott királyi tanácsos leánya vagyok, hogy
atyám elszökött adósságai elől... Elhagyva
leányát, ne tudjon rólam senki semmit! Leg-
vésebb rokonaim, kiket gyűlölök...

— Jól van, legyen meg édesem! De ne
sirjon, hisz van még remény! Tizenhét évvel
minden meg jön még, mit veszteti hisz az em-
ber. Jó éjt, édesem!...

Egyedül maradtam... Egyedül! — Ist-
tenem, oly kábult, érzéketlen lettem aztán.

(Folyt. köv.)

parlame-
határoz-
képvisé-
tát lesz-
megállá-
függetle-
vol mar-
Hentzi-s-
kormány-
párt tes-
leplezési
ban szö-
dr. és Sz-
minden a
miniszter-
házban,
párt érte-
elnök fele-
lepteti mi-

Mi-
órától 4
felsene el-
azt beszé-
házipolitik-
re erde-
órákban
zetesen
dásáról.

A
közigazga-
gr. minisz-
kozik a k-
A minisz-
lentette,
6szszel
ugyan ad-
lőszinü.

A
ság elle-
határozva
javaslatok
és megá-
»Magyar
czió ebben
A d-
det. A k-
te a deleg-
üléseinek
ri ebédet
mert ninc-
mára főz-
dapesten
deze s il-
Bécsből sz-
ket. Ezek-
re, a koler-
ják, hogy
cziálásuk.

A v-
Konstantin
nem fogad-
cziót, a m-
sításra tal-
szóltotta a
azonnal sz-
kal indítja

Less-
sürgönyzik

A né-
lat. Berlin
bizható for-
vény-javas-
czellar ja-
alairta. A
57.500.000
birodalmi
írásával me-
ban az es-
dalmi gyű-
pellalhaso-
Bast

Vannovszk-
deletet inte-
kókhöz, am-
előlépésekre
hozandók ja-
óvokba jár-
detével több
eszköz mag-
gyel tan- és
nyelv léptei

* Föl-
haradi honv-
fölvívást b-
Kétségtelet-
vásnak, me-
ponti elnök-
abból az ok-
mosabban
budai honv-
meghívás sa-
tességet, me-
szobor bizo-
nap 12-én, a
programmba
domástokra
részről elég-
mindkét old-

Hirdetes.

Bármiféle **romlott borok**, penészes, nyálkás, eczetesedés vagy bármiféle beteg borok kijavítására ajánlja magát **Papp János** és vállal vagy elfogad kisebb vagy nagyobb boros pince-kezeléseket, helyben vagy vidéken.

Lakásom kakas-utca 510-ik szám.
(420.) 1-4.

Rickl József Zelmos

DEBRECZEN

AJÁNL:

MAGYAR- és FRANCZIA-COGNACOT.

friss töltésű ásványvizeket u. m. Bikszádi, Bártfai, Czigelkai, Csizi jod, Emsi, Franzensbadi, **Gieshübl**i, Gleichenbergi, Halli jod, Ivándai, Karlsbadi, Kissingeni, Rákóczy, Koritniczai, Krondorfi, Lipiki jod, Margit-forrás, Marienbadi, Mohai Ágnes és Stefánia forrás, Paradi, Pülnei, Preblai, Pyrmont, aczél, Screebnai (Bosznia), Guber forrás, Levico és Roncegnói arsen és vastartalmuak, Rohitschi, Selters, Salvator, Sidschitzi, Szolyvai, Szulini és Budai keserű vizet. — Továbbá: **lenkencze, olajban**

tört mindenféle festékeket és mindennemű fűszerárúkat.

Kiváló finom:

czukor, kávé, tea és rumokat,

igen jutányos árban.

(3.) 104.

A helybeli piacon több ízben előfordult végeladásokkal szemben — nehogy t. vevőink ezek által befolyásolva legyenek — elhatároztuk, hogy az ugy is tulhalmozott raktárunkon levő árucikkeink nagyrészt

hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁSRA

bocsátjuk.

Tudatjuk tehát a n. é. közönséggel, hogy a mai naptól kezdve raktárunkon levő

Ruhakelméket, Flanelleket,
BARCENTEKET (velez),
Cretonokat, atlas satineket, batisztokat

TRICOT DEREKAKAT

Szőnyeget, ágy- és asztalterítőket

JUTTE- ÉS SZÖVET-FÜGGÖNYÖKET

valamint

FÉRFI GYAPJU SZÖVETEKET

gyári áron alól

(394) árusítjuk el: 11-?

Bosznay J. és Társa.

SZŐNYEGEK

függönyök, ágy- és asztal-terítők

bütorszövetek és viaszkos-vásznak

nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI CZÉGNÉL.

(418.)

1-?

A „DEBRECZEN” NYOMDÁJA

(Nagy-uj-utca 1702. számú Konrád-házban.)

teljes új berendezéssel,

elvállal mindennemű nyomtatványokat, u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászjelentések, báli- és lakadalmi meghívókat és tánczrendeket.

kereskedelmi-, ügyvédi- és községi nyomtatványokat

a legizlesebb kivitelben és jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére czimezendők.

Nyomdánkat, hol északkeleti Magyarország legrégibb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZEN”,

és a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ” is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.

Hirdetések a „Debreczen” cz. lapban a legjutányosabb árakon közöltetnek.

Birósági nyomtatványok készletben vannak.

Nagy lakás

a főtér és hatvan-utca sarkán,

a volt kereskedelmi-akadémia épület

rögtön kiadó.

Felvilágosítást ad TÓTH GYULA vaskereskedő czég.
(396.)

Fertőtlenítésre!

Muraközy Károly debreczeni gyógyszerész ajánlja a nagyérdemű közönség figyelmébe saját készítményű

5% Carbol és 1% Sublimat

házi-szappanait,

mint a legbiztosabb óvószereket a kolera ellen.

Ezen szappanok a háztartásban, a jelen járványos időben ugy a kéz-, mint a ruhamosáshoz nélkülözhetetlenek.

Ára darabonként

a Carbol-szappannak 20 kr.

a Sublimat-szappannak 15 kr.

Kaphatók helyben ugy a készítőnél, mint az összes gyógyszerárúknál és minden nagyobb üzletben.

Vidéki megrendelések a készítőhöz intézendők.

702.1892. f. o.

Bizonyítvány.

Muraközy Károly ur gyógyszerárúban készült 5%-os Carbol és 1:1000%-os Sublimat szappant megvizsgálván, azokat a járványos betegségek tova-terjesztésének megállítására czéljából, — tehát a fenyegető kolera-veszély elhárítására is, — ugy a kezek, mint a ruhák mosására, egyéni óvintézkedésül, feltétlenül ajánlom.

Debreczen, 1892. október 14.

Dr. Sárvary Gyula,
tiszti főorvos.

137.1892. II. k. o.

Bizonyítvány.

Alólírott készíttél bizonyítom, hogy Muraközy ur által készített karbol szappanban öt százalék karbol, a sublimát szappanban pedig egytized százalék sublimát tényleg meg van. Ez okból e szappanokat a kezek és ruhák tisztogatására — egészen közönséges mindennapi használatra is — ajánlom. E szappanok által a tisztaság sokkal biztosabban érhető el, mint a közönséges mosó, vagy mosdó szappanok által.

Debreczen, 1892. október 14-én.

Dr. Kenézy Gyula,

Hajdúvármegyei tb. főorvosa, kerületi orvos.
(410.) 7-?